

Finanstilsynet
 Århusgade 110
 2100 København Ø

Anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

I henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed skal det tekniske grundlag mv. for livsforsikringsvirksomhed samt ændringer heri anmeldes til Finanstilsynet senest samtidig med, at grundlaget mv. tages i anvendelse. I medfør af lovens § 20, stk. 3, skal de anmeldte forhold opfylde kravene i bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed. I denne anmeldelse forstås ved livsforsikringsselskaber: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato
29. december 2015
Livsforsikringsselskabets navn
Pensionskassen for teknikum – og diplomingeniører
Overskrift
Livsforsikringsselskabet skal angive en præcis og sigende titel på anmeldelsen.
Opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser
Resumé
Livsforsikringsselskabet skal udarbejde et resumé, der giver et fyldestgørende billede af anmeldelsen.
Pensionskassen anmelder regler for opgørelse af pensionshensættelser, fortjenstmargen samt ændret regler for opgørelsen af det realiserede resultat, for det beregningsmæssige kontributionsprincip samt for håndtering af skyggekonto.
Lovgrundlaget
Livsforsikringsselskabet skal angive, hvilket/hvilke nr. i lovens § 20, stk. 1, anmeldelsen vedrører.
Anmeldelsen vedrører § 20, stk. 1, nr. 3 (beregning og fordeling af realiseret resultat) og 6 (grundlaget for beregning af livsforsikringshensættelser)
Ikrafttrædelse
Livsforsikringsselskabet skal angive datoen for anmeldelsens ikrafttrædelse.
1. januar 2016
Ændrer følgende tidligere anmeldte forhold
Livsforsikringsselskabet skal angive, hvilken tidligere anmeldelse eller hvilke tidligere anmeldelser denne anmeldelse ophæver eller ændrer.
Anmeldelsen ændrer de tidligere principper for opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser som senest er angivet i sammenskrivning af teknisk grundlag indsendt den 25. juni 2015.
Angivelse af forsikringsklasse
Livsforsikringsselskabet skal angive, hvilken forsikringsklasse det anmeldte vedrører, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2.
Denne anmeldelse vedrører forsikringsklasse I og III.

Anmeldelsens indhold med matematisk beskrivelse og gennemgang af de anmeldte forhold
 Livsforsikringsselskabet skal angive anmeldelsens indhold med analyser, beregninger mv. på en så klar og præcis form, at de uden videre kan danne basis for en kyndig aktuars kontrolberegninger, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3.

Af regnskabsbekendtgørelse gældende fra 1. januar 2016 fremgår, at de pensionsmæssige hensættelser for pensionskassen består af følgende poster:

- Pensionshensættelser
- Fortjenstmargen

Pensionshensættelser består af (§ 66 og 67 stk. 1):

- Nutidsværdien af bedste skøn af de forventede garanterede betalingsstrømme
- Risikomargen
- Individuelt bonuspotentiale
- Kollektivt bonuspotentiale

Derudover er udstedt ændret kontributionsbekendtgørelse, jf. bekendtgørelse nr. 1289 af 23. november 2015.

Pensionskassen anmelder hermed regler for opgørelse af pensionshensættelser, fortjenstmargen samt ændrede regler for opgørelsen af det realiserede resultat, for det beregningsmæssige kontributionsprincip samt for håndteringen af skyggekonto.

Der henvises til det vedlagte bilag 1, der indeholder de for denne anmeldelse relevante dele af teknisk grundlag:

- Afsnit 10 Forsikringsmæssige hensættelser, herunder
 - Afsnit 10.2 Bedste skøn for garanterede betalingsstrømme
 - Afsnit 10.3 Risikomargen
 - Afsnit 10.4 Pensionsmæssige hensættelser for Garantiordningen
 - Afsnit 10.5 Pensionsmæssige hensættelser for Seniorordningen
 - Afsnit 10.6 Metode for PVFP for Markedsrenteordningen
 - Afsnit 10.7 Pensionsmæssige hensættelser for Markedsrenteordningen
- Afsnit 12.2 Beregning af det realiserede resultat
- Afsnit 12.4 Det beregningsmæssige kontributionsprincip
- Afsnit 10.8 og 15: Satser til opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser.

Redegørelse for de juridiske konsekvenser for forsikringstagerne

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de juridiske konsekvenser for den enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor.

Der er ingen juridiske konsekvenser for forsikringstagerne.

Redegørelse for de økonomiske konsekvenser for forsikringstagerne

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de økonomiske konsekvenser for de enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor.

Redegørelsen skal som minimum overholde kravene i bekendtgørelsens § 3, stk. 1, og stk. 3-5.

Anmeldelsen har ingen økonomisk konsekvens for forsikringstagerne.

De anmeldte regler for beregning af det realiserede resultat er rimelige og betryggende. De ændrede regler for det beregningsmæssige kontributionsprincip inkl. regler for skyggekonto følger af ny bekendtgørelse om kontributionsprincippet.

Redegørelse for de juridiske konsekvenser for livsforsikringsselskabet

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de juridiske konsekvenser for livsforsikringsselskabet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 7. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor. Redegørelsen kan alternativt anføres i "Redegørelse i henhold til § 6 stk. 1.", jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Der er ingen særlige juridiske konsekvenser for selskabet.

Redegørelse for de økonomiske og aktuarmæssige konsekvenser for livsforsikringsselskabet

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de økonomiske og aktuarmæssige konsekvenser for livsforsikringsselskabet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor.

Redegørelsen skal som minimum overholde kravene i bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og stk. 6-7.

Redegørelsen kan alternativt anføres i "Redegørelse i henhold til § 6, stk. 1.", jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Den samlede balance pr. 1. januar 2016 forventes at være uændret i forhold til balancen pr. 31. december 2015. Der er således tale om en omfordeling mellem balanceposter.

Dette skyldes både overgang til cashflow baseret opgørelse samt indførelsen af fortjenstmargen samt en ændret beregning af risikomargen.

De nye modeller og forudsætninger giver samlet set ikke anledning til en væsentlig anden vurdering af pensionskassens økonomiske forhold.

Ved opgørelsen anvendes EIOPAS rentekurve med eventuel positiv volatilitetsjustering (Finanstilsynet har godkendt pensionskassen ansøgning om dette) samt bedste skøn for dødelighed, invalidehyppighed, omkostninger og genkøb- og fripolicesandsynligheder.

Dødeligheden er fastsat ud fra Finanstilsynets levetidsmodel og svarer til dødeligheden anvendt pr. 31.12.2015, jf. anmeldelse af 29. december 2015 af ændring af markedsværdigrundlag ultimo 2015.

Invalidehyppigheden svarer til invalidehyppigheden anvendt pr. 31.12.2015.

Omkostningerne til opgørelse af pensionshensættelserne er fastsat som bedst skøn. Omkostningerne er ændret i forhold til de omkostninger, der er anvendt pr. 31.12.2015. Ændringen sker som følge af overgang til en ny og mere retvisende model. Omkostningshensættelsen er stort set uændret.

Parametre for de kollektive elementer er uændret i forhold til anmeldelse jf. anmeldelse af 29. december 2014 af ændring af markedsværdigrundlag ultimo 2015. Bedst skøn på disse parametre er fortsat tegningsgrundlagets kollektive intensiteter.

Genkøbs- og fripoliceintensiteter er fastsat ud fra en analyse af pensionskassens bestand. Der er brugt data fra 01.01.2011 til 01.08.2015 opdelt på nedenstående bestande:

- Rentegruppe B, C og D
- Supplerende livrenter
- Seniorordningen
- Markedsrenteordning

Ved estimering af genkøbssandsynlighed indeholder data alle policer, der har været eksponeret for overgangen til genkøb samt alle observerede genkøb i perioden. Genkøb omfatter genkøb foretaget i henhold til pensionskassens regulativ samt overførsler ud af ISP.

Ved estimering af fripoliciesandsynligheden indeholder data alle policer, der har været eksponeret for overgangen til fripolice samt alle observerede fripolicer i perioden.

Analysen viser, at det er retvisende at anvende samme genkøbsintensitet og samme fripoliceintensitet for hele Garantiordningen (rentegrupper B, C og D samt supplerende livrenter) og Seniorordningen. Der anmeldes derfor genkøbs- og fripoliceintensitet for hhv. Garantiordningen, Seniorordningen og Markedsrenteordningen, hvor de to første dog er ens.

Ved opgørelse af PVFP for bonusberettigede forsikringer anvendes det anmeldte risikoforretningssats, jf. anmeldelse af risikoforretning for 2016 af 29. december 2015. Derudover anvendes den forventede risikoforretningssats, som er fastsat ud fra den anmeldte risikoforretningssats samt sandsynligheden for at risikoforretningen opnås.

Satserne, der indgår i fremskrivningen af Markedsrenteordningen til beregning af fortjenstmargen, er baseret på pensionskassens erfaringer og det gældende niveau for satser. Derudover er de beregnede betalingsstrømme i fremskrivningen afstemt med de faktiske erfaringer fra 2014.

Der er ingen aktuarmæssige konsekvenser, udover de udover de i tidligere afsnit anførte konsekvenser.

Datagrundlaget er pensionskassens bestand. Der henvises til vedlagte § 6, stk. 1 redegørelse.

Navn

Angivelse af navn

Karin Elbæk Nielsen

Dato og underskrift

29. december 2015

Navn

Angivelse af navn

Søren Andersen

Dato og underskrift

29. december 2015

10 Forsikringsmæssige hensættelser

10.1 Indledning

I det følgende kapitel defineres de størrelser som indgår i bestemmelsen af balanceposten 12 (pensionshensættelser) og 13 (fortjenstmargen) i bekendtgørelsen om livsforsikringssekskabers og tværgående pensionskassers årsregnskaber, i det følgende kaldet regnskabsbekendtgørelsen.

Fortjenstmargen forkortes i det efterfølgende til FFO.

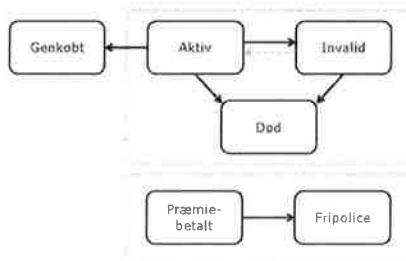
Balancepost 12. Pensionshensættelser ialt

De samlede pensionshensættelser opgøres som en sum af følgende poster:

- Pensionshensættelser for Garantiordningen, jf. afsnit 10.4
- Pensionshensættelser for Seniorordningen, jf. afsnit 10.5.
- Pensionshensættelser for Markedsrenteordningen, jf. afsnit 10.7.

10.2 Bedste skøn for garanterede betalingsstrømme

Betalingsstrømmene beregnes i et 4x2 tilstandsrum, med tilstandene aktiv, invalid, død og genkøbt, styret af om policen er bidragsbetalende eller ej.

Figur 1: 4x2 model.

Ud fra modellen beregnes betalingsstrømme for:

- Bidrag
- Ydelser
- Genkøb
- Omkostninger

Særligt vedrørende fripolicestadiet:

Når en police overgår til fripolice-stadiet skal ydelserne reduceres. Dette skyldes at policen stopper med at betale bidrag, og derfor skal de fremtidige ydelser reduceres tilsvarende. Til dette formål deler man reserven op i to dele. En bidrag reserve $V^-(t)$ og en ydelse reserve $V^+(t)$ sådan at den samlede

reserve bliver ydelse reserven fratrukket bidrag reserven, $V(t) = V^+(t) - V^-(t)$. Så kan fripolice faktoren (det som ydelserne skal reduceres med) beskrives ved:

$$\rho(t) = \frac{V(t)}{V^+(t)}$$

Fripolicefaktoren beskriver altså forholdet mellem den samlede reserve (bidrag og ydelser) og den rene ydelsesreserve. Ved at benytte denne fripolicefaktor i 4x2 stadie modellen, kan de matematiske betalingsstrømme for bidrag $A^{-,a}(t)$ og ydelser $A^{+,a}(t)$, hvor $A^a(t) = A^{+,a}(t) - A^{-,a}(t)$, omskrives til følgende:

$$\bar{A}^{-,a}(t) = A^{-,a}(t) - \int_0^t A^{-,a}(u, t) p_{aa}(u) p_{aa}(u) \mu_{a\beta}(u) du$$

$$\bar{A}^{+,a}(t) = A^{+,a}(t) - \int_0^t (1 - \rho(u)) A^{+,a}(u, t) p_{aa}(u) p_{aa}(u) \mu_{a\beta}(u) du$$

Hvor $\bar{A}^{-,a}(t)$ og $\bar{A}^{+,a}(t)$ beskriver betalingsstrømmene i 4x2 modellen, mens $A^{-,a}(t)$ og $A^{+,a}(t)$ beskriver betalingsstrømmene i 4 stadie modellen.

$\bar{A}^{-,a}(t)$ beskriver at betalingsstrømmen for bidrag i 4x2 modellen til et fremtidigt tidspunkt t, er givet ved betalingsstrømmen for bidraget i 4 stadie modellen, fratrukket betalingsstrømmen for bidraget i 4 stadie modellen i tilfælde af at policen stopper med at være bidragsbetalende mellem tid 0 (den dag man laver beregningen) og det fremtidige tidspunkt t. Dette er en sandsynlighedsvægtet reduktion, som svarer til at man reducerer betalingsstrømmen for bidraget, med betalingsstrømmen for bidrag fra 4-stadie modellen, ganget med sandsynligheden for at man stadig er i aktiv-stadiet (da man kun kan overgå til fripolice-stadiet fra aktiv-stadiet), ganget med sandsynligheden for at man stadig er bidragsbetalende, ganget med overgangsintensiteten fra det bidragsbetalende-stadie til fripolice-stadiet.

$\bar{A}^{+,a}(t)$ beskriver at betalingsstrømmen for ydelsen i 4x2 modellen til et fremtidigt tidspunkt t, er givet ved betalingsstrømmen for ydelsen i 4 stadie modellen, fratrukket den fripolicefaktor reducerede betalingsstrøm for ydelsen i 4 stadie modellen, i tilfælde af at policen stopper med at være bidragsbetalende mellem tid 0 og det fremtidige tidspunkt t. Dette er en sandsynlighedsvægtet reduktion, som svarer til at man reducerer betalingsstrømmen for ydelsen, med den fripolicefaktor reducerede betalingsstrøm for ydelsen fra 4-stadie modellen, ganget med sandsynligheden for at man stadig er i aktiv-stadiet, ganget med sandsynligheden for at man stadig er bidragsbetalende, ganget med overgangsintensiteten fra det bidragsbetalende-stadie til fripolice-stadiet. Den samlede reserve i 4x2 modellen er givet ved:

$$\begin{aligned} \bar{V}^a(t) &= \int_t^\infty e^{-\int_t^s r(u) du} \bar{A}^a(t, s) \\ &= \int_t^\infty e^{-\int_t^s r(u) du} (\bar{A}^{-,a}(t, s) - \bar{A}^{+,a}(t, s)) \end{aligned}$$

Modellen beregner betalingsstrømme individuelt for hver grundform på hver police, som så aggregeres til police- eller rentegruppeniveau. Dermed får man et mere præcist billede af forretningen helt til udløb. Hver betalingsstrøm består af årlige sandsynlighedsvægtede betalinger fordelt på PAL pligtige ydelser, PAL fritagne ydelser, bidrag, genkøb og omkostninger til administration.

Valuation beregner cash flow på baggrund af intervaller og ikke punkter. Denne praksis giver nogle forskydninger i de beregnede cash flows, hvilket især er tydeligt for grundform 210, 211 og 415. Det betyder, at der kommer et halvt års sandsynlighedsvægtet ydelse for meget med i cash flowet. Der er derfor indført et korrektions-cash flow for grundform 210, 211 og 415, der fordeler den ekstra ydelse ud på forsikringens løbetid, så ydelses-cash flowet bliver nedjusteret. Når man kommer tæt på

policens udløb, kan man risikere, at der ikke er tilstrækkelig ydelse til at indeholde korrektions-cash flowet. For at undgå et negativt ydelses-cash flow foretages der derfor en maksimering, så ydelses-cash flow fratrukket korrektions-cash flow ikke bliver mindre en 0 til hvert tidspunkt.

10.3 Risikomargen

Risikomargen beregnes efter Cost-of-Capital metoden som er beskrevet i Solvens II-forordningen. Efter denne metode beregnes først den samlede risikomargen på selskabsniveau, og derefter fordeles denne på de forskellige delbestande.

Risikomargen i regnskabsbalancen korrigeres for PAL.

Risikomargen beregnet på selskabsniveau fordeles derefter på delbestande og rentegrupper, sådan at fordelingen på passende vis afspejler rentegruppernes og andre delbestandes (f.eks. AP Stabil, unit link) bidrag til selskabets solvenskapitalkrav.

10.4 Pensionsmæssige hensættelser for Garantiordningen

GY0

Betalingsstrømme beregnes i en 4x2 model, jf. afsnit 10.2 og tilbagediskonteres. Der anvendes en PAL-reduceret rentekurve på alle betalingsstrømskomponenter, undtagen på betalingsstrømmen for PAL-friholdte ydelser, hvor rentekurven anvendes uden PAL-reduktion.

$GY0 =$ nutidsværdi af betalingsstrømme for garanterede ydelser + IBNR + RBNS

Beregningerne foretages for hver police for sig.

PVFP

De forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne (PVFP) udgør den samlede forventede betaling til egenkapitalen:

$$PVFP_{\text{efter PAL}} = FFO_{\text{efter PAL}} + RM_{\text{efter PAL}}$$

Den beregnede værdi af de forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne $PVFP_{\text{ønsket, efter PAL}}$ beregnes ud fra:

$$PVFP_{\text{ønsket, efter PAL}} = (EK\text{Forrentning}_{max} - EK\text{Forrentning}_{TV}) \cdot (1 - PALSats)$$

hvor

$$EK\text{Forrentning}_{max} = GY0(d_{max}) - GY0$$

$$EK\text{Forrentning}_{TV} = GY0(d_{TV}) - GY0$$

Ovenfor refererer $GY0(d)$ til en beregning af $GY0$ med en rentemarginal på d .

En rentemarginal på d er en reduktion i nul kuponrente r_t . Hvis der indgår PAL i diskontering af

GY0, så skal reduktionen med d ske efter reduktion med PAL. Således anvendes diskonteringsrenterne:

$$r_{t,d,efterPAL} = (1 - PALSats) \cdot r_{t,førPAL} - d$$

Dernæst beregnes den tilgængelige værdi af de forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne:

$$PVFP_{efterPAL} = \min(PVFP_{ønsket,efterPAL}, Aktiver - GY0)$$

Beregningerne foretages for hver rentegruppe for sig.

VB

Værdien af bonusret beregnes som:

$$VB = Aktiver - GY0 - PVFP_{efterPAL} - \max(RM_{efterPAL} - PVFP_{efterPAL}, 0)$$

hvor $RM_{efterPAL}$ er beregnet som beskrevet i afsnit 10.3.

LFH

Balancepost 12 pensionshensættelser beregnes som:

$$LFH = GY0 + VB + RM_{efterPAL}$$

hvor $RM_{efterPAL}$ er beregnet som beskrevet i afsnit 10.3.

FFO

Balancepost 13 Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter beregnes som:

$$FFO = \max(PVFP_{efterPAL} - RM_{efterPAL}; 0)$$

IBNR

IBNR er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som ikke er rapporteret, opgjort på 1. ordens grundlaget. Opgørelsen foretages som en andel af den årlige risikobidrag ved invaliditet fastsat på baggrund af en aktuarmæssig vurdering ud fra historisk forløb.

RBNS

RBNS er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som er rapporteret men ikke afgjort, opgjort på 1. ordens grundlaget.

10.5 Pensionsmæssige hensættelser for Seniorordningen

GY0

Betalingsstrømme beregnes i en 4x2 model, jf. afsnit 10.2 og tilbagediskonteres. Der anvendes en PAL-reduceret rentekurve på alle betalingsstrømskomponenter, undtagen på betalingsstrømmen for PAL-friholdte ydelser, hvor rentekurven anvendes uden PAL-reduktion.

GY_0 =nutidsværdi af betalingsstrømme for garanterede ydelser + IBNR + RBNS

Beregningerne foretages for hver police for sig.

PVFP

De forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne (PVFP) udgør den samlede forventede betaling til egenkapitalen:

$$PVFP_{\text{efterPAL}} = FFO_{\text{efterPAL}} + RM_{\text{efterPAL}}$$

Den beregnede værdi af de forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne $PVFP_{\text{ønsket,efterPAL}}$ beregnes ud fra:

$$PVFP_{\text{ønsket,efterPAL}} = (EK\text{Forrentning}_{\text{max}} - EK\text{Forrentning}_{\text{TV}}) \cdot (1 - PALSats)$$

hvor

$$EK\text{Forrentning}_{\text{max}} = GY_0(d_{\text{max}}) - GY_0$$

$$EK\text{Forrentning}_{\text{TV}} = GY_0(d_{\text{TV}}) - GY_0$$

Ovenfor refererer $GY_0(d)$ til en beregning af GY_0 med en rentemarginal på d .

En rentemarginal på d er en reduktion i nul kuponrente r_t . Hvis der indgår PAL i diskontering af GY_0 , så skal reduktionen med d ske efter reduktion med PAL. Således anvendes diskonteringsrenterne:

$$r_{t,d,\text{efterPAL}} = (1 - PALSats) \cdot r_{t,\text{førPAL}} - d$$

Dernæst beregnes den tilgængelige værdi af de forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne:

$$PVFP_{\text{efterPAL}} = \min(PVFP_{\text{ønsket,efterPAL}}, \text{Aktiver} - GY_0)$$

RH

Den retrospektive hensættelse (RH) defineres som:

$$RH = RH_{\text{grundpension}} + RH_{\text{tillægspension}} + \text{Renteoverhæng}$$

hvor renteoverhængen består af ikke-tilskrevet afkast.

LFH

Balancepost 12 pensions-hensættelser beregnes som:

$$LFH = \max(GY_0; RH - PVFP_{\text{ønsket,efterPAL}}) + RM_{\text{efterPAL}}$$

hvor RM_{efterPAL} er beregnet som beskrevet i afsnit 10.3.

VB

Værdien af bonusret, der udlukkende består af individuelle bonuspotentialer, beregnes som:

$$VB = LFH - GY0 - RM_{\text{efterPAL}}$$

hvor RM_{efterPAL} er beregnet som beskrevet i afsnit 10.3.

FFO

Balancepost 13 Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter beregnes som:

$$FFO = \text{maks}(PVFP_{\text{efterPAL}} - RM_{\text{efterPAL}}; 0)$$

IBNR

IBNR er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som ikke er rapporteret, opgjort på 1. ordens grundlaget. Opgørelsen foretages som en andel af den årlige risikobidrag ved invaliditet fastsat på baggrund af en aktuarmæssig vurdering ud fra historisk forløb.

RBNS

RBNS er hensættelse til indtrufne forsikringsbegivenheder, som er rapporteret men ikke afgjort, opgjort på 1. ordens grundlaget.

10.6 Metode for PVFP for Markedsrenteordningen

Dette afsnit beskriver den fremskrivningsmetode, som anvendes til beregning af PVFP for Markedsrenteordningen.

For hver police foretages en fremskrivning af depotet til udløb, hvor der tages højde for om policen hører til lav, mellem eller høj risiko.

Da der ikke er garantier eller aftalte vilkår for fremtidige bidragindbetalinger foretages fremskrivningen som om policerne er fripolicer ud fra deres nuværende opsparing.

Fremskrivningen af depotet er betinget af at forsikrede ikke dør eller genkøber og i fremregningen anvendes:

- Omkostninger, jf. afsnit 11
- I rentetilskrivningen indgår det forventede investeringsafkast på aktiverne. Investeringsafkastet svarer til diskonteringskurven, jf. afsnit 10.8.1

De Pensionsmæssige driftsomkostninger pr. police udgør en procentdel ($ISP^{MV} FKIII$) af depotet.

Betalingsstrømmene i depotfremskrivningen samt for driftsomkostninger og investeringsafkast sandsynlighedsvægtes med sandsynligheden for at forsikrede stadig er i live og stadig er medlem i pensionskassen. Sandsynlighederne beregnes i en 3-tilstandsmodel (se afsnit 10.2) med tilstandene aktiv, død og genkøbt. I tillæg hertil beregnes sandsynlighedsvægtede betalingsstrømme for overgang til genkøb og død baseret på de fremtidige sandsynligheder for død og genkøb samt de fremskrevne depotværdier under hensyntagen til de aftalte udbetalinger ved død og genkøb.

På baggrund af den sandsynlighedsvægtede fremskrivning af depoterne og de sandsynlighedsvægtede

betalingsstrømme opstilles for hvert fremtidigt regnskabsår en forventet resultatopgørelse. Nutidsværdien af årets resultat udgør de forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne til basiskapitalen.

$PVFP_{\text{før } PAL}$ = "nutidsværdi af årets resultat før skat"

$PVFP_{\text{efter } PAL}$ beregnes ved at korrigere $PVFP_{\text{før } PAL}$ med den PAL-mæssige effekt af betalingerne til basiskapitalen.

10.7 Pensionsmæssige hensættelser for Markedsrenteordningen

GY0

Nutidsværdien af de forventede betalingsstrømme til forsikringstagerne udgøres af summen af nutidsværdien af sandsynlighedsvægtede betalingsstrømme (til forsikringstagerne og pensionsafkast) fra depoterne (se afsnit 10.6).

$GY0$ = nutidsværdi af betalingsstrømme fra depoterne

Der anvendes en PAL-reduceret rentekurve til diskontering af de sandsynlighedsvægtede betalingsstrømme. Summen af nutidsværdien af betalingsstrømmene fra depoterne og $PVFP_{\text{efter } PAL}$ svarer til værdien af aktiverne i depoterne.

LFH

Balancepost 12 pensionshensættelser beregnes som:

$$LFH = GY0 + RM_{\text{efter } PAL}$$

hvor $RM_{\text{efter } PAL}$ er beregnet som beskrevet i afsnit 10.3.

FFO

Balancepost 13 Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter beregnes som:

$$FFO = \max(PVFP_{\text{efter } PAL} - RM_{\text{efter } PAL}; 0)$$

10.8 Parametre

10.8.1 Rente

Der anvendes rentekurve, jf. afsnit 15.1.

10.8.2 Dødelighedsforudsætninger

Der tages udgangspunkt i dødeligheden for den samlede bestand, jf. afsnit 15.2.

10.8.3 Invaliditetsforudsætninger

Ligeledes tages udgangspunkt i en fælles invaliderisiko ved opgørelsen af hensættelser til markedsværdi, jf. afsnit 15.3.

10.8.4 Kollektive elementer

Som bedst skøn over de kollektive elementer anvendes tegningsgrundlagets kollektive elementer fra regulativ I og II, jf. afsnit 15.4

10.8.5 Omkostninger

Det tages udgangspunkt i bedst mulige skøn over de omkostninger, som kontrakterne gennemsnitligt forventes at kunne administreres for under de vilkår, der er gældende på markedet, jf. afsnit 15.5.

10.8.6 Genkøb- og fripolice

Der tages udgangspunkt i en en genkøbs og fripoliceintensitet pr. rentegruppe ved opgørelsen af hensættelser til markedsværdi, jf. afsnit 15.6

10.8.7 Forventede fremtidige betalinger fra forsikringstagerne

Satserne til beregning af de fremtidige betalinger fra forsikringstagerne for garanterede produkter, d_{max} og d_{TV} fremgår af afsnit 15.7.

11 Overskudsregulativ for forsikringsklasse III

Medlemmets depot ajourføres hver måned med ind- og udbetalinger, samt med fradrag for omkostninger og risikobidrag, og forrentes herefter med månedens rente.

Månedens rente er månedens afkast fratrukket satsen til konsolidering (KON-SATS). Ved fremregning inden måneden forrentes depotet med den anmeldte foreløbige rente. Efter månedens udgang foretages der en korrektion af månedens rente, idet forskellen mellem den foreløbige rente og den endelige rente baseret på månedens afkast posteres primo den efterfølgende måned.

Medlemmernes depoter belastes med omkostninger i henhold til satsbilag for forsikringsklasse III. Der gælder særlige satser for ordninger med garanteret mindsterente, idet der udover sædvanlige omkostningsfradrag henlægges en andel af bidrag og indskud til egenkapitalen.

Risikobidragene beregnes ud fra faktorerne for risiko i satsbilag for forsikringsklasse III gange beregningsgrundlagets risikoelementer gange risikosummen.

Risikosummen fastsættes ud de Pensionsmæssigeydelser, der er defineret i regulativet og beregningsformlerne under punkt 9 med en omregningsrente på 4,25 %, jf. 3.2.

Medlemmets forsikringsydelse opgøres pr. 1.1. ud fra depotet og det aftalte bidrag. Forsikringsydelsen reguleres ved ændringer i det aftalte bidrag og ved de hændelser, der normalt ville udløse bonus i henhold til afsnit 3 i bonusregulativet såfremt medlemmet var omfattet heraf. Dvs. udbetaling af alderssum, påbegyndelse af invalide-, alders-, børne- eller ægtefællepension samt udtræden. Desuden reguleres forsikringsydelsen ved tilvalg af garanteret mindsterente.

Medlemmet betaler bidrag til den valgte gruppeforsikring efter samme principper som i forsikringsklasse 1 – med samme satser, jf. satsbilag for forsikringsklasse III.

11.1 Seniorordningen

Seniorordningen er et markedsrenteprodukt med en garanti der sikrer, at ydelsen aldrig kan blive mindre end ydelsen regnet med en opgørelsesrente på 2 %. Produktet er opdelt i en grundpension indeholdende garantielementet og en tillægspension, som svarer til markedsrentedelen.

Grundpension og tillægspension

Grundpensionen og tillægspensionen har systemteknisk hver deres reservekonto, hvor de respektive pensioner bliver beregnet med en opgørelsesrente på 4,25 %. Hver måned bliver *der flyttet et beløb fra grundpensionens 1. ordens reservekonto til tillægspensionens 1. ordens reservekonto*. Dette beløb svarer til forskellen mellem en opgørelsesrente på 4,25 % og 2 %, i.e. ca. 2,25 %. Ved den metode sikrer man, at medlemmet altid har en garanti svarende til en opgørelsesrente på 2 %. Over tid vil grundpensionen (den garanterede andel) udgøre en mindre og mindre del af den samlede pension, jf. vedlagte bilag.

Ved hver årsregulering vil pensionen blive reguleret, som det er kendt ved andre investeringsprofiler. Konkret betyder dette, at man hen over året regner med en foreløbig depotrente på 2,36 % før PAL. I november måned lægges en depotrentesats ind, således at man opnår den ønskede årlige afkast-sats. Teknisk set betyder det, at man ved årsreguleringen kan regulere ydelsen ud fra 1. ordens- og 2. ordens reserverne på de to grundlag, men således at det kun er tillægspensionen, der opskrives. Opsplitningen på grundpension og tillægspension betyder, at i år med gode afkast, vil det afkast, der opstår på grundpensionen, og som ligger ud over 2 % (efter PAL) blive tilskrevet på tillægspensionen. Omvendt vil det i år med dårlige afkast være muligt at finansiere garantien på grundpensionen vha. tillægspensionen.

12 Kontributionsgrupper

12.1 Opdeling i kontributionsgrupper

Hver policedel med egen bonustilskrivning henføres til kontributionsgrupper for rente, risiko (død og invaliditet) og omkostninger. Skift af kontributionsgruppe sker én gang årligt primo året.

Risiko:

Der opdeles i to kontributionsgrupper efter reservens fordeling på grundlagene P66 og P66 $\frac{1}{2}$ henholdsvis ISP01U, idet der anvendes en grænse på 50 %.

Pensionskassens medlemmer har ensartet uddannelse og beskæftigelse, og den underliggende risiko er således grundlæggende ens. For invaliditet anvendes samme anden ordens intensiteter for alle medlemmer, og den samlede bestand er således homogen mht. invaliderisikoen. For dødsfald anvendes forskellige anden ordens intensiteter for de anvendte tegningsgrundlag, og der er mindre margin på levetidsrisiko på P66 og P66 $\frac{1}{2}$ end på ISP01U. Bestanden kan dog ikke opdeles direkte efter tegningsgrundlag, idet bonus på P66 og P66 $\frac{1}{2}$ anvendes på ISP01U på samme policedel. Den væsentligste risiko er levetidsrisikoen, hvorfor den valgte opdeling i to grupper efter det grundlag, som hovedparten af policereserven kan henføres til, vurderes at føre til homogene grupper.

Omkostninger:

Der er kun én og samme kontributionsgruppe for alle policer.

Alle policer omfatter overordnet set samme produkter og er administrativt set ensartede over et normalt medlemskabs forløb. Alle policer er på anden ordens grundlaget omfattet af samme policegebyr og samme procentvise belastning af bidragsbetaling. Den samlede bestand er således homogen mht. omkostningsbelastningen.

Rente:

Der opdeles i kontributionsgrupper efter den vægtede gennemsnitlige grundlagsrente (oprindelig tegningsrente) i intervaller med øvre grænser 4,25 %, 3,25 %, 2,25 % og 1,25 %. Supplerende livrenter tegnet med en grundlagsrente på 2 % er i deres egen rentegruppe, da de har særlige regler for fastsættelse af depotrenten.

Rentegrupperne er defineret med intervaller på højst 1 % og opfylder herved homogenitetskriteriet i henhold til Finanstilsynets vejledning.

12.2 Beregning af det realiserede resultat

For hver kontributionsgruppe beregnes et separat realiseret resultat og det samlede resultat for pensionskassen beregnes som summen af delresultaterne. Dette sikrer, at den enkelte kontributionsgruppe tildeles en andel af det realiserede resultat, som er rimelig i forhold til kontributionsgruppens bidrag til resultat, jf. kontributionsbekendtgørelsen § 6 og lov om finansiel virksomhed § 21, stk. 2.

I det følgende beskrives principperne for opgørelse af realiseret resultat på rentegrupper, risikogrupper og omkostningsgrupper.

Rente:

Det realiserede resultat før rentebonus, før betaling af PAL-skat og før betaling af egenkapitalens risikoforrentning som indhentes i kollektivt bonuspotentiale beregnes som gruppens samlede bogførte investeringsafkast før PAL fratrukket summen af følgende størrelser:

- a) 1. ordens rentetilskrivningen på forsikringerne i gruppen
- b) ændring i gruppens akkumulerede værdiregulering, bortset fra ændringer i individuelle bonuspotentialer foretaget i henhold til kontributionsbekendtgørelsen § 8, stk. 2 og § 9, stk. 1 (hermed menes ændringer i bonuspotentialet i form af opskrivning eller nedskrivning som regnskabsmæssig disposition).

og tillagt følgende:

- d) Den andel af individuelle bonuspotentialer, som anvendes til finansiering af risikoforrentning, jf. § 6, stk. 6 i kontributionsbekendtgørelsen.
- e) Den andel af fortjenstmargen, der anvendes til finansiering af risikoforrentning, jf. § 6, stk. 6 i kontributionsbekendtgørelsen.

Investeringsafkastet tilhørende gruppen beregnes ud fra de til rentegruppen tilhørende investeringsaktiver.

Da rentegruppe A og B har investeringsfællesskab fordeles afkastet tilhørende disse to gruppers investeringsaktiver efter pensionshensættelserne.

Risiko:

En risikogruppens realiserede resultat beregnes som de i året betalte 1. ordens risikobidrag fratrukket de i året bogførte skader hørende til forsikringer i gruppen inklusive ændringer i RBNS-, IBNR-, og erstatningshensættelser.

Omkostninger:

Omkostningsgruppens realiserede resultat beregnes som de i året betalte 1. ordens omkostningsfradrag fratrukket de i året bogførte Pensionsmæssigeadministrationsomkostninger.

12.3 Risikoforrentning

Risikoforrentningen til egenkapitalen udgør:

- 0 % af pensionshensættelsen i rentegruppe A,
- 0,6 % af pensionshensættelsen i rentegruppe B,
- 0,9 % af pensionshensættelsen i rentegruppe C,
- 0,9 % af pensionshensættelsen i rentegruppe D,
- 100 % af risikoresultatet efter bonus i risikogrupperne,
- 100 % af omkostningsresultatet efter bonus i omkostningsgruppen.

12.3.1 Opdeling af risikoforrentning

Risikoforrentningen for rentegrupperne opdeles i:

- 1) Betalingen til egenkapitalen, som afspejler omfanget af den risiko, som påhviler egenkapitalen i forhold til de enkelte grupper.
- 2) Betalingen til egenkapitalen fra gruppernes fortjenstmargen.

Opdelingen af risikoforrentningen foretages ud fra rentegruppens bonuspotentialer, risikoen på forsikringselementerne og volatiliteten på afkastet af gruppens aktiver. Risikoforrentning kan dermed opdeles som følger:

Rentegruppe	Anmeldt risikoforrentning	Betaling for risiko	Betaling fra fortjenstmargen
A	0,0%	0,0%	0,0%
B	0,6%	0,6%	0,0%
C	0,9%	0,9%	0,0%
D	0,9%	0,9%	0,0%

12.4 Det beregningsmæssige kontributionsprincip

Det realiserede resultat opgøres i henhold til afsnit 12.2

12.4.1 Rentegrupper

For den enkelte rentegruppe gælder følgende:

Hvis det realiserede resultat er positivt, så anvendes dette i prioriteret rækkefølge til:

- genopbygning af individuelle bonuspotentialer
- overførsel til kollektivt bonuspotentiale.

Betaling af risikoforrentning til egenkapitalen indhentes i det kollektive bonuspotentiale, såfremt dette er tilstrækkeligt.

Manglende risikoforrentning føres på skyggekonto i hht. kontributionsbekendtgørelsen § 6, stk. 6.

Hvis det realiserede resultat er negativt dækkes dette i prioriteret rækkefølge af:

- kollektivt bonuspotentiale
- individuel bonuspotentiale
- fortjenstmargen
- egenkapital

Hvis egenkapitalen dækker et negativt realiseret resultat kan beløbet føres på rentegruppens skygge-konto.

Betaling af risikoforrentning til egenkapitalen indhentes i det kollektive bonuspotentiale, såfremt dette er tilstrækkeligt.

Manglende risikoforrentning føres på skyggekonto i hht. kontributionsbekendtgørelsen § 6, stk. 6.

Risiko- og omkostningsgrupper

For den enkelte risiko- eller omkostningsgruppe gælder følgende:

Hvis det realiserede resultat er positivt, overføres beløbet til gruppens kollektive bonuspotentiale.

Betaling af risikoforrentning til egenkapitalen indhentes i det kollektive bonuspotentiale, såfremt dette er tilstrækkeligt.

Manglende risikoforrentning føres på skyggekonto i hht. kontributionsbekendtgørelsen § 6, stk. 6.

Hvis det realiserede resultat er negativt dækkes dette i prioriteret rækkefølge af:

- kollektivt bonuspotentiale
- egenkapital.

Betaling af risikoforrentning til egenkapitalen indhentes i det kollektive bonuspotentiale, såfremt dette er tilstrækkeligt.

Manglende risikoforrentning føres på skyggekonto i hht. kontributionsbekendtgørelsen § 6, stk. 6.

12.4.2 Skyggekonti

Skyggekontoen opdeles i to dele. Skyggekontoen pr. 31. december 2015 og den fremtidige skyggekonto.

Skyggekonto pr. 31. december 2015

Skyggekontoen pr. 31. december 2015 for hver rentegruppe nedskives eller indhentes med mindst en femtedel af beløbet pr. 31. december 2015 hvert år de kommende fem regnskabsår. Den nuværende skyggekonto er dermed nedskrevet eller indhentet senest 31. december 2020.

Hele eller dele af skyggekontoen pr. 31. december 2015 for hver rentegruppe kan indhentes, når det realiserede resultat fratrukket risikoforrentning tillader det.

Fremtidige skyggekonto

Såfremt egenkapitalen har dækket et negativt realiserede resultat for en rentegruppe, kan beløbet føres på rentegruppens skyggekonto.

Manglende risikoforrentning føres på skyggekonto i hht. kontributionsbekendtgørelsen § 6, stk. 6.

Skyggekontiene for egenkapitalen forrentes ikke.

Rentegruppens skyggekonto kan indhentes fra gruppens kollektive bonuspotentiale og individuelle bonuspotentiale efter betalingen til egenkapitalen, som afspejler omfanget af den risiko, som påhviler egenkapitalen i forhold til de enkelte grupper, er indhentet.

Hvis pensionskassen i et år overfører et mindre beløb fra rentegruppernes kollektive bonuspotentialer og de individuelle bonuspotentialer end ovenstående berettiger til, skal skyggekontoen for egenkapitalen afskrives med det manglende beløb. Det er således ikke muligt på et senere tidspunkt at indhente beløbet.

Pensionskassen kan vælge at afskrive hele eller dele af skyggekontiene, såfremt disse ikke står i rimeligt forhold til forsikringsbestanden. De afskrevne dele vil ikke kunne indhentes på et senere tidspunkt.

12.5 Skift af kontributionsgruppe

Ved skift af rentegruppe overføres den enkelte forsikrings akkumulerede værdiregulering til den nye gruppe. Ved udtræden af en rentegruppe frigives den enkelte forsikrings akkumulerede værdiregulering til gruppen.

Ved skift af kontributionsgrupper i øvrigt medfølger herudover ikke andele af ufordelte midler.

15 Satser til opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser

Satserne referer til det gældende tekniske grundlag, jf. afsnit 10.8

15.1 Rente

Pensionskassen anvender de af EIOPAs opgjorte løbetidsafhængige diskonteringsatser tillagt eventuel positiv volatilitetsjustering til opgørelse af pensionsforpligtelser. Rentekurven reduceres med den aktuelle PAL-skatte-sats.

15.2 Dødelighedforudsætninger

For mænd anvendes:

$$\mu_{x,t} = e^{\beta_1 r_1(x) + \beta_2 r_2(x) + \beta_3 r_3(x)} \bar{\mu}_{x,t} \cdot (1 - R(x))^{t-2014}$$

hvor $\bar{\mu}_{x,t}$ angiver Finanstilsynets benchmarkdødelighed, og basisfunktionerne $r_i(x)$ er givet som:

$$r_i(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x \leq x_{i-1} \\ \frac{(x_i - x)}{20} & , \text{for } x_{i-1} < x < x_i \\ 0 & , \text{for } x \geq x_i \end{cases}$$

for $i = 1, 2, 3$ og $x_i = 20 \cdot (2 + i)$

Parametrene β_1, β_2 og β_3 estimeres ved brug af en Poisson regressionsmodel. Analysen giver følgende resultater: $\beta_1 = -0,2658, \beta_2 = -0,3296$ og $\beta_3 = 0$.

For kvinder anvendes:

$$\mu_{y,t} = e^{\beta_1 r_1(x) + \beta_2 r_2(x) + \beta_3 r_3(x)} \bar{\mu}_{y,t} \cdot (1 - R(y))^{t-2014}$$

hvor $\bar{\mu}_{y,t}$ angiver Finanstilsynets benchmarkdødelighed, og basisfunktionerne $r_i(x)$ er givet som:

$$r_i(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x \leq x_{i-1} \\ \frac{(x_i - x)}{20} & , \text{for } x_{i-1} < x < x_i \\ 0 & , \text{for } x \geq x_i \end{cases}$$

for $i = 1, 2, 3$ og $x_i = 20 \cdot (2 + i)$

Parametrene β_1, β_2 og β_3 estimeres ved brug af en Poisson regressionsmodel. Analysen giver følgende resultater: $\beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = 0$.

De anmeldte satser baserer sig på statistiske analyser af data samlet ind for pensionskassens garanterede bestand af medlemmer i perioden 2010-2014.

15.3 Invaliditetsforudsætninger

Invalideintensiteten er fastsat som bedste skøn for invalideintensiteten.

Invalideintensiteten er givet ved en Gompertz-Makeham funktion med parametrene A, B og C i formelen:

$$\mu^{ai}(x) = A + 10^{B+Cx-10}$$

Estimaterne for A, B og C er givet ved:

	A	B	C
Mænd	0,0001	3,95	0,06
Kvinder	0,0001	3,95	0,06

15.4 Kollektive elementer

Der henføres til de køndopdelte kollektive ægtefællepensioner og kollektive børnerenter på regulativ I og II, jf. afsnit 2.4 og 2.5.

15.5 Omkostninger

Sats	2016
$ISP^{MV} PRM_1$	2%
$ISP^{MV} PRM_2$	485
$ISP^{MV} \emptyset V_1$	485
$ISP^{MV} FRIP$	485
$ISP^{MV} FKIII$	0,9 %

15.6 Genkøb- og fripolice

Satserne for genkøb og fripolice er givet ved alders og rentegruppe afhængige intensiteter. Intensiteterne er 0 for aldre under 20 år samt aldre over 65 år. Intensiteterne kan ses i nedenstående tabeller:

Alder	Genkøbsintensitet		
	Garantiordningen	Seniorordningen	Markedsrente
20	0,00000	0,00000	0,00356
21	0,00000	0,00000	0,00676
22	0,00000	0,00000	0,01012
23	0,00000	0,00000	0,01675
24	0,00000	0,00000	0,02423
25	0,00000	0,00000	0,03086
26	0,00000	0,00000	0,03600
27	0,00000	0,00000	0,03862

- Fortsat fra forrige side

Alder	Garantiordningen	Seniorordningen	Markedsrente
28	0,00000	0,00000	0,03589
29	0,00000	0,00000	0,03166
30	0,00183	0,00183	0,02733
31	0,00346	0,00346	0,02173
32	0,00569	0,00569	0,01712
33	0,00925	0,00925	0,01465
34	0,01215	0,01215	0,01301
35	0,01561	0,01561	0,01172
36	0,01756	0,01756	0,01226
37	0,01850	0,01850	0,01291
38	0,01760	0,01760	0,01286
39	0,01607	0,01607	0,01265
40	0,01391	0,01391	0,01212
41	0,01172	0,01172	0,01097
42	0,00980	0,00980	0,01008
43	0,00792	0,00792	0,00925
44	0,00715	0,00715	0,00812
45	0,00603	0,00603	0,00696
46	0,00662	0,00662	0,00627
47	0,00764	0,00764	0,00548
48	0,00884	0,00884	0,00475
49	0,01000	0,01000	0,00419
50	0,01104	0,01104	0,00349
51	0,01083	0,01083	0,00282
52	0,00985	0,00985	0,00265
53	0,00856	0,00856	0,00278
54	0,00657	0,00657	0,00298
55	0,00444	0,00444	0,00339
56	0,00279	0,00279	0,00367
57	0,00131	0,00131	0,00368
58	0,00024	0,00024	0,00369
59	0,00020	0,00020	0,00337
60	0,00040	0,00040	0,00300
61	0,00061	0,00061	0,00265
62	0,00081	0,00081	0,00216
63	0,00117	0,00117	0,00187
64	0,00133	0,00133	0,00157
65	0,00149	0,00149	0,00127

Fripolice intensitet

Alder	Garantiordningen	Seniorordningen	Markedsrente
20	0,00000	0,00000	0,00000
21	0,00000	0,00000	0,01786
22	0,00000	0,00000	0,03717
23	0,00000	0,00000	0,06058
24	0,00000	0,00000	0,09576
25	0,00000	0,00000	0,12785

- Fortsat fra forrige side

Alder	Garantiordningen	Seniorordningen	Markedsrente
26	0,00000	0,00000	0,14683
27	0,00000	0,00000	0,16068
28	0,00000	0,00000	0,16138
29	0,00000	0,00000	0,14881
30	0,03333	0,03333	0,14051
31	0,03571	0,03571	0,12849
32	0,04105	0,04105	0,11446
33	0,04167	0,04167	0,10548
34	0,03678	0,03678	0,09779
35	0,03593	0,03593	0,09283
36	0,03609	0,03609	0,09172
37	0,03393	0,03393	0,09199
38	0,03784	0,03784	0,09308
39	0,04003	0,04003	0,09338
40	0,04000	0,04000	0,09285
41	0,03847	0,03847	0,09213
42	0,03697	0,03697	0,09033
43	0,03549	0,03549	0,08876
44	0,03478	0,03478	0,08714
45	0,03324	0,03324	0,08509
46	0,03378	0,03378	0,08438
47	0,03308	0,03308	0,08474
48	0,02962	0,02962	0,08582
49	0,02854	0,02854	0,08783
50	0,02722	0,02722	0,09033
51	0,02593	0,02593	0,09149
52	0,02768	0,02768	0,09147
53	0,03030	0,03030	0,09179
54	0,03070	0,03070	0,09124
55	0,03131	0,03131	0,08973
56	0,03093	0,03093	0,08855
57	0,02832	0,02832	0,08685
58	0,02708	0,02708	0,08436
59	0,02567	0,02567	0,08399
60	0,02581	0,02581	0,08527
61	0,02800	0,02800	0,09272
62	0,03642	0,03642	0,10523
63	0,04648	0,04648	0,11698
64	0,05536	0,05536	0,12508
65	0,06349	0,06349	0,12545

15.7 PVFP

Rentegruppe	d_{max}	d_{TV}
A	0,00%	0,00%
B	0,60%	0,30%
C	0,90%	0,44%
D	0,90%	0,44%